



## Preventivní akce hazard, alkohol a děti



**V souvislosti s preventivní akcí uvádíme legislativní změny v dané oblasti.**

Dne 31. května 2017 nabyl účinnosti dlouho diskutovaný tzv. „**protikuřácký zákon**“, tedy zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který nahradil zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. Hlavním cílem tohoto zákona je posílení ochrany zejména před zdravotními škodami působenými návykovými látkami s důrazem na ochranu zdraví dětí a mládeže.

Dne 1. ledna 2017 nabyl účinnosti zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, který zvyšuje sankce za umožnění účasti na hazardní hře osobám mladším 18 let a zavádí nová opatření na ochranu hráčů a společnosti před negativními dopady hazardních her.

### Co nový "protikuřácký zákon" přináší? Kde všude je kouření zakázáno?

- ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- na nástupišti, v přístřešku a v čekárně veřejné dopravy,
- v dopravním prostředku veřejné dopravy (platí i pro řidiče v prázdném autobusu),
- ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí,
- ve škole a školském zařízení,
- v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,
- ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,
- ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce,
- zákaz kouření se také vztahuje na herny a kasina
- ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, s výjimkou užívání vodních dýmek,
- v prostoru zoologické zahrady, s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel zoologické zahrady ke kouření vyhradí.

## Jak to je s užíváním elektronických cigaret?

Užívání elektronických cigaret bude zakázáno všude tam, kde zákon zakazuje kouření, tedy např. na zastávkách veřejné dopravy, v nemocnicích, ve školách, na dětských hřištích, ve sportovních halách, v nákupních centrech, v divadlech atd. Výjimkou jsou provozovny stravovacích služeb (restaurace, kavárny atd.), vyhrazené prostory zoologické zahrady a stavebně oddělených kuřárny, zde to zákon povoluje.

## A co prodejní automaty?

Zákon rovněž zakazuje prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety prostřednictvím prodejního automatu, nelze-li vyloučit prodej těchto výrobků osobě mladší 18 let; za tím účelem musí prodejce prodávající prostřednictvím automatu zajistit ověření věku kupujícího osobou k tomu určenou.

## A jak je to ohledně prodeje a podávání alkoholických nápojů?

- Na veřejnosti přístupné sportovní akci se i nadále smí prodávat a podávat alkoholické nápoje obsahující nejvýše 4,3 % ethanolu, tedy i výčepní pivo a nově také víno.
- Jako doposud je zakázáno prodávat a podávat alkohol ve všech typech škol a školských zařízení, a také na všech akcích určených převážně pro osoby mladší 18 let. Novou výjimkou je prodej a podávání alkoholických nápojů ve školách a školských zařízení v rámci soustavné přípravy na budoucí povolání v oborech vzdělání se zaměřením na gastronomii, hotelnictví, zemědělství, potravinářství nebo potravinářskou chemii.
- Zákaz se i nadále vztahuje také na zdravotnická zařízení.
- Zákaz prodeje alkoholu platí nově pro prodejní automaty
- Alkoholické nápoje lze prodávat a podávat na veřejnosti přístupné slavnosti, tradiční, kulturní a taneční akci. To samé platí pro farmářské a tradiční trhy.
- Alkoholické nápoje lze dále prodávat a podávat v dopravních prostředcích dálkové železniční, letecké, vodní a dálkové autobusové dopravy, zjednodušeně všude kromě MHD, dále pak v dopravním prostředku určeném pro zájezdovou dopravu, cestovní ruch, nostalgické, historické a propagační jízdy a jízdy na objednávku.
- Na zákazu prodeje a podávání alkoholu osobě mladší 18 let se nic nemění. Je-li v restauraci přistižena neploletá osoba požívající alkohol (drogy), přestupcem je osoba, která dětem alkohol nebo drogy prodá. Policie ČR situaci v závislosti na věku dítěte a jeho aktuálním stavu situaci vyhodnotí. V případě, že se jedná o dítě mladší 15 let, je oprávněna dítě zajistit a navrátit jej do péče rodičů. V případě, že se nepodaří kontaktovat rodiče, nebo jiné vhodné osoby, které by byly způsobilé dítě převzít, vyrozumí Policie ČR OSPOD. Dítě starší 15 let je Policie oprávněna zajistit pouze v případě, že dítě je v takovém stavu, kdy bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob, nebo majetek. U dítěte staršího 15 let, které požilo alkohol a nemůže se samo dopravit domů, může Policie ČR kontaktovat rodiče, ale i jiné osoby, které by dítě mohly doprovodit.
- Nově je v zákoně ustanovena povinnost prodejce alkoholických nápojů, který zjistí, že se v prodejně, provozovně stravovacích služeb, provozovně výrobce vína, ubytovacím zařízení nebo dopravním prostředku, zdržuje osoba mladší 18 let, která je zjevně pod vlivem alkoholu, vyzvat tuto osobu k opuštění tohoto prostoru. Tato osoba je povinna výzvy

uposlechnout. Způsob zajištění dodržování tohoto ustanovení je na samotném prodejci. Například lze zjevně podnapilého mladistvého do provozovny nepustit, a pokud se zde již vyskytuje, lze je vyzvat k opuštění provozovny nebo ho vyvést. To může učinit prodejce, zaměstnanec provozovny, popřípadě pracovník bezpečnostní služby, ostražák nebo pracovník dohlížející na bezpečnost. V případě, že takový mladistvý neuposlechne výzvy nebo pokud hrozí nebezpečí osobám, majetku či veřejnému pořádku, lze podle obecných ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, požádat o poskytnutí pomoci Policii ČR, případně obecní policii, a to podle zákona č. 553/1991 Sb.

## Problematika online prostředí

- Tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety lze prodávat prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, pokud je vyloučen jejich prodej osobám mladším 18 let; za tím účelem musí být prodejce těchto výrobků prostřednictvím prostředku komunikace na dálku vybaven počítačovým systémem, který elektronicky jednoznačně ověří věk spotřebitele. Prodejce je povinen v okamžiku prodeje ověřit, že kupující spotřebitel není mladší 18 let.
- Prodejce těchto výrobků prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je povinen před prodejem informovat spotřebitele o zákazu prodeje osobám mladším 18 let zjevně viditelným textem způsobem přiměřeným možnostem prostředku komunikace na dálku
- Alkoholické nápoje lze prodávat prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, pokud je vyloučen jejich prodej osobám mladším 18 let.
- Prodejce alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je povinen před prodejem spotřebitele informovat o zákazu prodeje osobám mladším 18 let zjevně viditelným textem způsobem přiměřeným možnostem prostředku komunikace na dálku.
- Je zakázáno hrát hazardní hry on-line (loterie, kurzové sázky nebo herní automaty) pro osoby mladší 18 let.

## Jaké jsou sankce za nedodržení zákona?

V případě porušení zákazu kouření na místech, kde je kouření podle zákona zakázáno, bude možno uložit osobě, která tento zákaz porušila, pokutu až ve výši 5 000 Kč. V oblasti prodeje a podávání alkoholických nápojů bude dle navržené právní úpravy hrozit fyzické osobě, která prodá nebo podá alkoholický nápoj osobě mladší 18 let pokuta až do výše 150 000 Kč a v případě, že se jedná osobu mladší 15 let, může být pokuta zdvojnásobena.

Sankce za nedodržení zákazu prodeje tabákových výrobků a alkoholických nápojů osobám mladším 18 let právnickou osobou, bude možné uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč. Zároveň s touto pokutou může být uložen zákaz činnosti až do 2 let. V případě prodeje tabákového výrobku nebo alkoholického nápoje osobě mladší 15 let, se zvyšuje horní hranice uvedené zákonné sazby na dvojnásobek.

V případě umožnění nezletilé osobě vstoupit do herny nebo kasina hrozí provozovateli sankce ve výši až 3 000 000 Kč. Pokud provozovatel hazardní herny umožní nezletilé osobě účast na hazardní hře, hrozí sankce mu ve výši až 1 000 000 Kč, v případě fyzických osob až 50 000 000 Kč.

## Kdo provádí kontrolu dodržování zákonů?

Kontrolu nad dodržováním zákazu kouření na zákonem vymezených místech budou provádět obce v přenesené působnosti, orgány ochrany veřejného zdraví, Policie České republiky i obecní policie.

Živnostenské úřady budou provádět kontrolu dodržování zákazu prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků mimo místa povolená protikuřáckým zákonem. Dále budou kontrolovat dodržování podmínek prodeje uvedeného sortimentu, a to s ohledem na povinnost umístit v místě prodeje pro spotřebitele informaci o zákazu prodeje osobám mladším 18 let.

Orgánem státního dozoru v oblasti hazardních her je Ministerstvo financí (Státní dozor nad hazardními hrami) a celní správa.

Dalšími kontrolními orgány jsou Česká obchodní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Česká školní inspekce a Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.

## Doporučení pro provozovatele dětských akcí a rekreačních pobytů

- Je zakázáno prodávat nebo podávat tabákové výrobky, bylinné výrobky určené ke kouření, elektronické cigarety a kuřácké pomůcky osobě mladší 18 let.
- Dále je zakázáno tyto výrobky prodávat prostřednictvím prodejního automatu, nelze-li vyloučit prodej těchto výrobků osobě mladší 18 let; za tím účelem musí prodejce prodávající prostřednictvím automatu zajistit ověření věku kupujícího osobou k tomu určenou.
- Prodej těchto výrobků na akci určené převážně pro osoby mladší 18 let je zakázán.
- Kouření je zakázáno v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let.
- Prodávání nebo podávání alkoholických nápojů osobě mladší 18 let je zakázáno. Zjistí-li prodejce, že se v prostoru prodeje zdržuje osoba mladší 18 let, která je zjevně pod vlivem alkoholu, je povinen tuto osobu vyzvat k opuštění tohoto prostoru. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.
- Dále je zakázáno prodávat nebo podávat alkoholické nápoje na akci určené převážně pro osoby mladší 18 let
- Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.
- Obec může dále obecně závaznou vyhláškou zakázat konzumaci alkoholických nápojů na veřejně přístupném místě nebo veřejnosti přístupné akci, pokud je toto místo nebo akce přístupná osobám mladším 18 let.
- Platí zákaz účasti na hazardní hře (loterie, kurzové sázky nebo herní automaty) pro osoby mladší 18 let, a také je zakázáno, aby osoba mladší 18 let vstupovala do herny nebo kasina.